

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות 5 המ"מ- מה צריך בן אדם בשביל לחיות

מטרת הפעילות- החניכים יכירו את משנתו של ז'בוטינסקי הנוגעת ל5 המ"מים

גיל: שכבת ביניים

מספר חניכים: 8-30

מיקום: פנים.

זמן: כשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * פלקט עם 10 פריטי בסיס שאדם צריך בשביל לחיות *דפי מילוי אישיים * כלי כתיבה *פלאפון עם רמקולים או בידורית ודיסק על השיר "מה צריך בסך הכל בן אדם בשביל לחיות".

פתיחה:

המדריך משמיע את השיר "מה צריך בסך הכל בן אדם בשביל לחיות" של ליאור יני.

<https://www.youtube.com/watch?v=s9qgztSAsyq>

גוף הפעולה:

לפי השיר, אנו הולכים לעסוק היום "במה בסך הכל צריך בן אדם בשביל לחיות":

המדריך מסביר לחניכים כי הם נתקעו על אי בודד לאחר שהמטוס שלהם התרסק ויש להם זכות לקבל חמישה דברים בלבד מתוך הרשימה בשביל להסתדר בו:

המדריך מציג פלקט עליו כתובים מספר דברים. כל חניך מקבל מהמדריך דף אישי אותו עליו למלא לפי סדר חשיבותי שלדעתו אדם צריך בשביל לחיות באי מ-1 הכי חשוב ועד 10- הכי פחות חשוב (הפריטים על הפלקט מצורפים בנספחים).

כל חניך מקבל דף עם טבלה הכוללת 4 עמודות. לפניהם מניח המדריך פלקט עליו רשומים מספר פריטים בסיסיים שכל אדם צריך כדי לחיות. על כל חניך לדרג בדף האישי שלו (בעמודה הראשונה) את הפריטים מהחשובים ביותר ועד החשובים פחות.

לאחר שכל חניך סימן את סולם הפריטים שלו. מבקש המדריך מכל החניכים יחדיו לבנות את סולם הפריטים הקבוצתי. עליהם תוך זמן מוגדר לדרג יחדיו את הסולם הקבוצתי ולכתוב אותו בעמודה השנייה בדף האישי שלהם ולידו את המספר הראשוני שהם אישית דירגו (ראה דוגמא).

לאחר שהקבוצה הגיעה לדירוג קבוצתי, על כל אחד בדף האישי שלו לערוך חישוב פשוט: בכל שורה על החניכים לחשב את הערך עם הדירוג הגבוה פחות הערך עם הדירוג הנמוך ולרשום את התוצאה בעמודה השלישית.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

דוגמא:

סה"כ:	דירוג קבוצתי:	דירוג אישי:	
0=1-1	מזון	מזון	1.
1=3-2	לבוש	תרופות	2.
1=3-2	תרופות	לבוש	3.
0=4-4	מדריך	מדריך	4.

סה"כ-2

דין:

1. מדוע בחרתם דווקא בפריט שבחרתם?

2. בקשו מהחניכים לחבר את הסכומים של העמודה השלישית ובדקו למי יצא הסכום הנמוך ביותר ולמי יצא את הסכום הגבוה ביותר. (הסכום הנמוך ביותר מסמל דירוג אישי שקרוב לדירוג הקבוצתי בעוד הסכום הגבוה ביותר מסמל דירוג אישי שרחוק מהדירוג הקבוצתי) ...

למדריך- חשוב להעלות שאלות לחניכים הנוגדים את דבריהם על מנת שיבינו את חשיבות הדבר שבחרו מצד אחד או ישנו את הדבר שבחרו מצד שני....

לדוגמא- החניכים בחרו אייפון- אמרו להם כי באי בודד אין קליטה אז מה יעזור להם האיפון? או שנגמרת הבטריה ואין להם מטען- האם שווה להם לבזבז את חמשת הדברים שיכולים לעזור להם לשרוד בשביל משהו רגעי?

סיום: המדריך מסכם את הפעילות על ידי חזרה על 5 המ"מים וחשיבותם לפי משנתו של ז'בוטינסקי. ז'בוטינסקי טען כי כדי לחיות צריך בן אדם 5 דברים בסיסיים: המכונים 5 המ"מ

1. מלבוש

2. מעון

3. מזון

4. מרפא

5. מורה

לדעתו של ז'בוטינסקי כל אדם יכול לחיות כשיש לו את חמשת הדברים הללו. לחיות לא אומר לחיות חיים ראוותניים המלאים במותרות אלא חיים בסיסיים והגונים.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

הפריטים שצריכים להיות רשומים על הפלקט:

1. תרופות
2. אייפון.
3. בגדים ושמיכות.
4. מיטה.
5. יריעות בד נגד גשם/ שמש ותנאי מזג האוויר.
6. טלוויזיה
7. מדריך שמכיר את האי.
8. אוכל.
9. מחשב.
10. גרזן.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

דף אישי למילוי על ידי החניכים:

סה"כ:	דירוג קבוצתי:	דירוג אישי:	
			.1
			.2
			.3
			.4
			.5
			.6
			.7
			.8
			.9
			.10

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות בנושא "מורה" - 5 הממים

מטרת הפעילות- החניכים יבינו את חשיבותו של "המורה" לפי משנתו של ז'בוטינסקי ואת זכויותהם וחובותיהם כמדריכים לעתיד.

גיל: שכבת ביניים

מספר חניכים: 8-30

מיקום: חוץ + פנים.

זמן: בין שעה וחצי לשעתיים (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * כיסויי עיניהם לכל החניכים * פתקים למדריך חיובי/ מדריך שלילי * פתקים אדומים ופתקים ירוקים לתכונות המדריך * כלי כתיבה * פלקט שכתוב עליו "מדריך" באמצע * 10 הדיברות למדריך

פתיחה:

המדריך נותן לכל החניכים כיסויי עיניים ומעמיד אותם בנקודה מסוימת. לאחר שעיניהם של כולם מכוסות, צועק המדריך בקול את נקודת היעד אליה צריכים החניכים להגיע ואומר להם כי יש להם 3 דק להגיע אליה ומוסיף "צאו לדרך".

למדריך- סביר להניח שחלק מהחניכים לא יזוזו כלל וחלק ינסו להגיע אך יתקלו במכשולים בדרך כמו להתקע בעצים, פחים ספסלים ואף אחד בשני. חשוב לבחור נקודה קשה ויש להלחיצם בזמן.

לאחר שהחניכים נכשלו, עצור את המשימה, בחר חניך אחד והורד לו את כיסוי העיניים. אמור לי כי עכשיו הוא אחראי על הקבוצה ועליו תוך 3 דק' לכוון את שאר הקבוצה לנקודת היעד הבאה (בחרו נקודת יעד חדשה ופשוטה יחסית על מנת שהחניכים יצליחו לעמוד במשימה).

בסיום המשימה שואל המדריך את החניכים, האם הם היו יכולים להצליח במשימה בלי הכוונה של החניך הנבחר? התשובה היא כמובן שלא ומשימה זו מציגה לנו את חשיבותו של "המורה" לפי משנתו של ז'בוטינסקי.

לפי ז'בוטינסקי, אחד מהצרכים הבסיסיים שאדם צריך כדי לחיות הוא מורה- כלומר אדם שיכוון אותו בחיים. כשהיינו בגן זו היתה הגננת, כשאנו בבית הספר- זו מורה שאנו מעריכים, כשאנו בתנועת הנוער- זהו המדריך/ רכז, כשאנו בצבא- זהו המפקד ובחינו הכללים- אלו ההורים שלנו וכו'...

היום אנו הולכים לגעת בדיוק בכוח הזה שניתן לנו בתור מדריכים ובהשפעה שיש לנו על חניכינו.

גוף הפעולה:

מדריך חיובי מול מדריך שלילי:

המדריך מחלק לקבוצה פתקים שהוכנו מראש, על כל הפתקים כתוב פזמון של שיר ועל 2 פתקים (שנראים זהים לשאר) כתובים הדברים הבאים:

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פתק 1: עליך לשכנע את שאר החניכים כי כדאי לעשות את מה שהמדריך עומד להציע מבלי שידעו שנכתב לך לעשות כך. במידה ותצליח תצ'ופר על ידי הרכז.

פתק 2: עליך לשכנע את שאר החניכים לא להסכים בשום פנים ואופן לעשות את מה שהמדריך עומד להציע מבלי שידעו שנכתב לך לעשות כך. במידה ותצליח תצ'ופר על ידי הרכז.

למדריך- נסה ששני הפתקים הללו יגיעו לחניכים מובילים בקבוצה.

לאחר חלוקת הפתקים, שהחניכים לא מבינים כלל מה רוצים מהם בהם, המדריך מבקש מהם לשים אותם בכיס, שאף אחד לא יראה מה נכתב להם שם ושעוד מעט הם יבינו הכל וממשיך...

המדריך אומר לחניכים כי הוא חשב הרבה כיצד יוכלו לתרום לקהילה בסביבה הקרובה שלהם וכי הוא מציע שהם יתחילו בכל שבוע תגבור בסניף לחניכים הצעירים בלימודים, כך שכל שבוע יגיעו 5 חניכי כיתות ח ויתגברו במשך שעתיים את ילדי האזור בלימודים ושואל את דעתם של החניכים. כאן נכנסים לתפקיד מוביל 2 החניכים שקיבלו את הפתקים השונים.

לאחר שנערך דיון בין החניכים, עוצר המדריך את הדיון ועורך הצבעה- כמה חושבים שכדאי לעשות את התרומה לקהילה הזאת ולאחר מכן הצבעה כמה מתנגדים לעשות את התרומה לקהילה הזאת.

בסיום ההצבעה, המדריך מעמיד את 2 החניכים עם הפתקים השונים ומבקש מהם להקריא את הפתקים שלהם וקובע "מי עמד במשימה שקיבל".

מכאן יוצא המדריך לנושא של 2 סוגים עיקריים של מדריכים או במילים אחרות 2 סוגי מנהיגים (מדריך = מנהיג): מנהיג שלילי ומנהיג חיובי ומסביר כי מנהיג מקבל כח והוא יכול לנתב את הכח הזה למקום חיובי או למקום שלילי. דוגמא מוקצנת למנהיג שלילי- היטלר שהצליח לסחוף מדינה שלמה לשכוח מערך חיי האדם ומהמוסר וללכת בעקבות אמונותיו שלו. עלינו כמדריכים לעתיד העומדים להנהיג נוער לדעת לנתב את כוחנו למקום החיובי ולשמש כ"מורים" המכוונים את החניכים לחיים טובים.

תכונות המדריך:

כל חניך מקבל פתק אדום, פתק ירוק וכלי כתיבה ועליו לכתוב על הפתק האדום תכונה שהיא תכונה שלילית לדעתו הקיימת בו ועל הפתק הירוק תכונה חיובית הקיימת בו.

בסיום, פורס המדריך פלקט גדול עליו כתוב באמצע "מדריך" ומבקש מהחניכים להניח את הפתק שלדעתם צריך להיות למדריך טוב על הפלקט.

למדריך- סביר להניח כי כולם יניחו את הפתק הירוק וזו המטרה.

לאחר הנחת הפתקים, המדריך קורא במהירות ובקול את הפתקים המונחים על פלקט המדריך ואומר להם "טוב אני יכול להבין שלמדריך טוב אכן יש את כל התכונות הללו". המדריך מבקש מהחניכים לפי סדר להקריא את התכונות השליליות שרשמו על עצמם ולאחר כל הקראת תכונה, שואל הוא את החניכים "האם יכול להיות שלמדריך טוב תהיה גם התכונה השלילית שנקראה?" התשובה היא בוודאי

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

שכן... בסיום הסבב, שואל המדריך את החניכים "האם יש דבר כזה מדריך מושלם שאין לו תכונות שליליות? ומסביר כי אין אדם מושלם ולכן אין מדריך מושלם, יש מדריך שיודע לנתב את התכונות השליליות שבו למקום חיובי ולכן הוא מדריך "מושלם" לפחות מבחינת חניכיו.

משחק: כיצד יודעים אם מדריך הוא מדריך מוערך?

המדריך בוחר חניך אחד ומבקש ממנו לעמוד על כסא, על רגל אחת עם עיניים עצומות ולא לזוז עד שהוא אומר לו... לאחר 20 שניות שהחניך עומד כך, אומר לן המדריך "מעולה, שב...".

המדריך עובר לחניך אחר ומבקש ממנו לרדת למצב 2 (מצב של שכיבות שמיכה) ולעשות שכיבות שמיכה עד שהוא אומר לו להפסיק... לאחר כ-10 שכיבות שמיכה המדריך אומר לו "מספיק, שב..".

המדריך בוחר 3 חניכים ומבקש משניים מהם לחזיק את החניך באוויר עד שהוא אומר להם להפסיק. לאחר מספר שניות, המדריך אומר להם "על הכיפאק, שבו".

בסיום, 3 המשימות הללו, שואל המדריך את החניכים מה משותף לכל החניכים שהשתתפו במשימות הללו? המשותף הוא שכולם הסכימו לבצע את מה שהמדריך אמר בלי להבין למה הם עושים את זה בכלל... כלומר, במילים אחרות הם סמכו עליו שהוא יודע מה הוא עושה וכך נמדד מדריך מוערך- בכך שחניכיו סומכים עליו גם אם הם לא מבינים מה הוא רוצה.

סיום:

המדריך מסכם את חשיבות "המורה" בחייו של החניך ומחלק לחניכים את 10 הדיברות למדריך.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

פתקים לחניכים: להדפיס לפי מספר החניכים, יש לתת רק לשני חניכים את הפתקים המיוחדים

עליך לשכנע את שאר החניכים לא להסכים בשום פנים ואופן לעשות את מה שהמדריך עומד להציע מבלי שידעו שנכתב לך לעשות כך. במידה ותצליח תצ'ופר על ידי הרכז.	עליך לשכנע את שאר החניכים כי כדאי לעשות את מה שהמדריך עומד להציע מבלי שידעו שנכתב לך לעשות כך. במידה ותצליח תצ'ופר על ידי הרכז.
פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום	פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום
פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום	פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום
פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום	פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום
פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום	פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש כי הוא עם ומתחיל ללכת. וכל הנקלע לדרכו אומר הוא שלום

-נספחים-

10 הדיברות למדריך:

1. המדריך אינו ישן, הוא עושה מדיטציה.

2. המדריך אינו נופל, הוא יורד לבדוק את השטח מקרוב.

3. המדריך אינו צועק, הוא בודק את שמיעתם של האחרים.

4. המדריך אינו נפצע, הוא בוחן את כח הסבל שלו.

5. המדריך אינו שוכח דבר, הוא בודק את זיכרונם של האחרים.

6. המדריך אינו מזיע, הוא שותה את עצמו החוצה.

7. המדריך אינו הולך לאיבוד, הוא מציע שבילים חדשים.

8. המדריך צודק.

9. המדריך תמיד צודק.

10. המדריך אינו טועה (סעיפים 9 + 10)

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות בנושא התנדבות

מטרת הפעילות- החניכים יבחרו התנדבות על פי 5 הממים

גיל: שכבת ביניים

מספר חניכים: 8-30

מיקום: פנים.

זמן: כשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * בלונים * פתקים * כלי כתיבה * שיפודי עץ * אוכל לתחרות המזון * מטבעות של עשר אגורות * כרטיסיות למשחק הזיכרון * שאלות לתחרות מרפא * 3 פחיות שימורים

פתיחה:

המדריך נותן לכל החניכים פתק ריק וכלי כתיבה ומבקש מהם לכתוב משאלה אחת שהיו רוצים לקבל עכשיו בהווה (לא בעתיד).

לאחר מכן המדריך מכניס את הפתקים לתוך בלונים (במידה ויש מעט חניכים- כל פתק לבלון, במידה ויש הרבה חניכים כל שניים- שלושה פתקים לבלון) מנפח אותם ומדביק אותם לדלת החדר.

המדריך אומר לחניכים כי לכל אחד ניתנות 3 הזדמנויות לנסות ולפוצץ את הבלון שלו על ידי זריקת שיפוד עץ או עיפרון מחודד מאוד

בסיום, שואל המדריך את החניכים מה הם ביקשו ולאחר שכל אחד אומר מה ביקש, אומר המדריך לחניכים כי לחלק מהאנשים בארץ יש משאלות פשוטות הרבה יותר ואנחנו נעזור להגשים להם את המשאלות הללו.

גוף הפעולה:

המדריך מחלק את הקבוצה ל 2 קבוצות המתחרות זו בזו. (במידה ויש כמות גדולה של חניכים ניתן לחלק ליותר קבוצות- לפי בחירתכם).

תחרות 1: מזון

המדריך מניח 3 פחיות שימורים פתוחות בצורת משולש. בכל סיבוב ניגשים 2 נציגים מכל קבוצה וזורקים מטבע של 10 אגורות לכיוון פחית השימורים. עליהם לאכול את המאכל הנמצא בתוך פחית השימורים אליה הם קלעו. הראשון שמסיים מבין שני הנציגים מעניק נקודה לקבוצתו.

למדריך- סדר את הפחיות בצורה הבאה: על מנת שיהיה להם קל לקלוע.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

בנוסף, הנכס לפחית אחת חתיכות בצל, לפחית שניה חתיכות שיני שום ולפחית השלישית סוכריות טופי. בכל סיבוב בלבד את סדר הפחיות על מנת שלא שהחניכים לא ינסו לקלוע בכל פעם לפחית הטופי.

בסיום המשחק- המדריך אומר לחניכים, כי אחת המשאלות הבסיסיות ביותר שאנשים מבקשים היא אוכל ולכן האפשרות הראשונה שלנו לעזור- היא איסוף מזון לנזקקים.

תחרות 2- מעון

המדריך אומר לקבוצות כי לכל קבוצה יש בית אבל הוא ריק. המדריך מפזר כרטיסיות הפוכות על הרצפה. מטרת הקבוצות היא למלא את הבית שלהם בפריטים על ידי הרמת 2 חפצים זהים בכל סיבוב (משחק הזיכרון). קבוצה שהרימה כרטיסיות זהות, מקבלת את האפשרות לתור נוסף.

הקבוצה שאספה הכי הרבה חפצים לבית שלה מנצחת. (כרטיסיות מצורפות בנספחים).

בסיום המשחק, המדריך אומר לחניכים, כי אחת המשאלות הבסיסיות ביותר שאנשים מבקשים היא פריטים בסיסיים לבית ולכן האפשרות השניה שלנו לעזור- היא על ידי איסוף חפצים שאנו לא משתמשים בהם לבית.

תחרות 3- מלבוש

המדריך עורך תחרות שרשרת בגדים בין הקבוצות. הקבוצה שמצליחה ליצור את שרשרת הבגדים הארוכה ביותר בזמן הנתון- מנצחת.

בסיום המשחק, המדריך אומר לחניכים, כי אחת המשאלות הבסיסיות ביותר שאנשים מבקשים היא בגדים ולכן האפשרות השלישית שלנו לעזור- היא על ידי איסוף בגדים ומסירתם לנזקקים.

תחרות 4- מרפא

המדריך עורך תחרות ידע בנושא רפואה בין הקבוצות. בכל פעם שואל המדריך שאלה, הקבוצה שעונה ראשונה זוכה בנקודה. (שאלות מצורפות בנספחים).

הקבוצה שצברה יותר תשובות נכונות מנצחת.

בסיום המשחק, המדריך אומר לחניכים, כי אחת המשאלות הבסיסיות ביותר שאנשים מבקשים היא בריאות. אז אמנם אנחנו לא יכולים להבריא אנשים אבל אנחנו בהחלט יכולים לשמח אנשים חולים ולכן האפשרות הרביעית שלנו לעזור- היא על ידי ביקור במחלקות בבתי החולים.

תחרות 5- מורה

המדריך אומר לחניכים כי זוהי התחרות האחרונה ולכן הקבוצה המנצחת בתחרות הבאה שווה 10 נק'. לקבוצות יחדיו ניתנות 21 שאלות כן ולא על מנת לזהות את הדמות שבחר המדריך וקשורה ישירות להתנדבות האחרונה.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

הדמות הנבחרת היא- המדריך עצמו.

בסיום המשחק, המדריך שואל את החניכים מה משותף עד כה לכל סוגי ההתנדבויות הללו? כולם משתייכים ל5 הממים על פי משנתו של ז'בוטינסקי. בהמשך ישיר לארבעת הממים שהיו עד כה, נותרה לנו מ אחת והיא מורה- וכבר אמרנו כי מורה הוא לא בהכרח מורה בבית ספר אלא אדם המכוון אותנו לחיים יעילים וטובים ולכן האפשרות החמישית שלנו לעזור- היא על ידי חונכות ילדים/ חניכים צעירים אם זה על ידי סיוע בשיעורי בית, לשמש כ"אח גדול" וכו'...

סיום:

המדריך מסכם את הפעילות על ידי חזרה על 5 המ"מים וחשיבותם לפי משנתו של ז'בוטינסקי.

ויחדיו בוחרים החניכים את ההתנדבות שלהם.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

כרטיסיות למשחק הזיכרון:

	מחשב	
טלפון		טלוויזיה

תנועת הנוער הלאומי בית"ר
מחלקת הדרכה ארצית

ספה

-נספחים-

מיטה

שטיח

מטבח

תנועת הנוער הלאומי בית"ר
מחלקת הדרכה ארצית

מנורה

פינת אוכל

-נספחים-

תנור

תנועת הנוער הלאומי בית"ר
מחלקת הדרכה ארצית

מקרר

ארון

חדר רחצה

-נספחים-

שאלות לתחרות מרפא:

1. בית חולים גדול הנמצא בתל אביב? איכלוב
2. רופא המטפל בחיות נקרא? וטרינר
3. תרופה המשמשת להורדת חום ושיכוך כאבים נקראת? אקמול, דקסמול, אופטלגין, אדוויל וכו'
4. רופא המטפל בכל בני המשפחה נקרא? רופא משפחה
5. בית חולים גדול הנמצא בחיפה? רמבם.
6. תרופת הסבתא הכי טובה לכאב גרון? מרק עוף/ תה
7. רופא המטפל בנשים נקרא? גניקולוג
8. רופא המטפל באנשים עד גיל 18 נקרא? רופא ילדים
9. בית חולים גדול הנמצא בבאר שבע? סורוקה
10. זריקה הניתנת כדי למנוע הדבקות במחלה מסוימת נקראת? חיסון
11. תפקידו של האדם שנותן את הזריקה הזאת? אח/ות
12. משטח גרון עושים כש...? כואב הגרון.
13. רופא המצבע ניתוחים נקרא? כירורג.
14. בית חולים גדול הנמצא בראשון לציון? אסף הרופא
15. מהו מספר הטלפון של מד"א (מגן דוד אדום)? 101
16. אנטיביוטיקה ניתנת כאשר יש וירוס או חיידק? כאשר יש חיידק בלבד (לא מטפלת בוירוסים).

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

דף אישי למילוי על ידי החניכים:

סה"כ:	דירוג קבוצתי:	דירוג אישי:	
			.1
			.2
			.3
			.4
			.5
			.6
			.7
			.8
			.9
			.10